

La margine de curcubeu

Camelia Ardelean

Camelia Ardelean

La margine de curcubeu

EDITURA ARMONII CULTURALE
2018

Editor: **Gheorghe A. Stroia**
Tehnoredactare, corectură: **Camelia Ardelean**
E-mail: **coa_72@yahoo.ro**
Coperta: **Tiberiu Fischer**

EDITURA ARMONII CULTURALE
Str. Siret, bloc 28, ap. 30, Adjud, Vrancea (RO)
Tel.: (+40) 0337-107.414, 0741-078.627
E-mail: **geocosynus@gmail.com**

Tipărit la Zoom Copy&Print Iași

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ARDELEAN, CAMELIA

La margine de curcubeu/ Camelia Ardelean - Adjud:
Armonii culturale, 2018

Index

ISBN 978-606-746-479-5

821.131.1

2018 © **Camelia Ardelean**
Toate drepturile rezervate

Camelia Ardelean

La margine de curcubeu

Dedicație:

Mamei mele, scriitoarea Marioara Ardelean, cu dragoste

Când paradisul coboară pe pământ

Parcă vrând a da vuiet în cetatea Devei, poeta Camelia Ardelean scrie pătimaș, „*încercând cu pana sub stele*” poezia, cu plăcerea de a trăi printre întrebări și bucuria pe care ți-o poate da diversitatea genurilor poetice ce o modelează, fără a avea nevoie să capete răspunsuri, fiindcă șansa stă în admirația de a înălța „stânca lui Sisif” (cuvântul) până la sufletul cititorului. Lumea radicalizată de poetă este o lume ridicată până la condiția misterului și orice poem al ei este o stare a trăirilor, ca semnificație a bucuriei de a versifica în stil clasic, în rondel, sonet, ronset, pantúm, schaltinienă, fabulă, parodie ori haiku, iar realizarea acestei perspective e ținta oricărui contact cu lumea de *dincoace* ori de *dincolo*.

În volumul intitulat ***La margine de curcubeu***, Camelia Ardelean se arată cititorului ca o poetă a bucuriilor pasagere, rămasă în cheia unui orizont cu suișuri și coborâșuri, dar împăcată cu tristețile zilei care tocmai a trecut prin viața ei. Natura cvasipesimistă a poeziei (din cap. IV – ***Vers clasic***), cu suflu puternic pentru accentul liric al acesteia, macină ființa poetei capabile de un „optimism” interior ascuns, dar pornit să înfrunte această imagine dezolantă a unei perspective de „anotimpuri în infern”, reinventat în rondeluri, sonete ori ronset (vezi cap. I).

În rondel o regăsim alături de simbolul curcubeului (acea coloană de lumină), unde „îngerii se-nclină”, trăind bucuria unui orizont nou în poezie. Alteori, printre „florile de tei” risipite peste „jurămintele din gară”, caută să ne poarte „în lumea pașilor de lut,/ pe ulițe de timp uitate”, dar pavate cu iluzii. Astfel, ***Rondelul patimilor noastre*** ne aduce la picioare „zăpada patimilor”, pentru că, gândind și simțind antropomorfic, natura e de căutat ca antidot al singurătății: „Plimbăm cuvinte printre astre,/ De întunerice mai săraci –/ Zăpada patimilor noastre,/ Căzând febril pe-un câmp de maci.// Hoinari prin suflete albastre,/ Ai curcubeielor cârmaci,/ În slove-ntinse

pe araci,/ Unim simțirile, sihastre.// Zăpada patimilor noastre...”.

De departe o poetă feministă de o sensibilitate lirică uneori incandescentă, Camelia Ardelean face parte din categoria poeților care scriu o poezie anticonvențională și neosuprarealistă la nivelul imaginarului, punând accente pe reconstituirea pseudo-epică a unor stări intime proiectate într-un tablou cotidian.

În sonete îi simțim parfumul din „floarea de gutui” (vezi sonetul **Sub scânteierea florii de gutui**), unde iubirile ei, sub patimi „zdrobite”, ca un torent în cascadă, au „gustul amăru” al nenorocului: „Și domolind silabe-n călimară,/ Am cutezat, în vise albăstrui,/ Să îmi agăț iubirile în cui,/ Ca pe-o ebôșă palidă, neclară.// Când degustăm himerele în doi,/ Precum o pâine coaptă-ncet pe vatră,/ Sau înotăm prin lanuri de trifoi,/ Sărind pe nenoroc, din piatră-n piatră...”.

Când atacă genul pantúm, povestea ei are tandrețea unei aristocrate hipersensibile în poezie: „Cade iarna peste vie,/ Ca un voal de pânză gri;/ Sub a nopții draperie/ Zboară gânduri în fâșii./...// (Din tenebre s-a ivit/ Și în suflet îmi rescrie/ Buzele ce le-am iubit.)/ Cade iarna peste vie” (**Cade iarna...**).

Ronsetul aduce, în cazul autoarei Camelia Ardelean, un alt simbol al purei mijlociri a elementului natură în universul a tot ce e omenesc. E un fel de a spune că, odată cu revigorarea naturii (pădurea trezită la viață: „Natura, toropită, iarăși cască”), are loc (și) o reintrare umană în scenă, chiar și personalizată, a „amurgului” din jilțul de aur, „cu zarea și poemele în spate”, asemenea unui rege pământean: „Râvnind în taină doruri a-nțelege,/ Din nopți târzii, al verilor confrate/ Își plimbă trena cu seninătate;/ Deasupra unui deal se reculege” (**Coboară-amurgul...**).

Pornind de aici, eroticul e înălțat la rangul idealității. Poeta e pregătită să viseze în fața acestei lumi misterioase și să devină melancolică dinaintea ei, pendulând între povestea de dragoste dintre „un el și o ea” (sub lună „la debarcader”) și peisajul obișnuit al toamnei ca anotimp: „Pe chipul tău e-o lume de mister,/ Un albatros îți tremură sub gene;/ Când mă

cuprinzi cu brațele, alene,/ Desprinse din sinapse, toamne pier” (**Pe chipul tău...**).

În fabule (cap. II), aflată mai mereu în mijlocul evenimentelor din lumea celor care nu cuvântă, preferând voluptatea vizuală și senzorialul, autoarea notează și trăiește din plin toate aceste „mici delicii”, oferite de personajele sale la tot pasul. Imagistica discursului său liric (subtil ironic uneori) are, pe alocuri, o cruzime specifică, expresionistă, onirică.

Iepurașul și bufnița e povestea unui iepuraș mult prea încrezător (dacă nu credul) în „ajutorul” unei vecine „de scorbură” (bufnița), iar pățania lui devine morala fabulei („Prietenă” îl dirijă/ Direct în cuhnia-i bogată,/ Țintind o pungă de salată,/ Apoi, grăbită-l devoră). Cu o notă distinctă a concretului, autoarea are umor, frământări de iscoditor al vieții cotidiene și chiar se simte teleportată în lumea necuvântătoarelor. De amintit aici: **Pupăza și vulpea; Libelula și bătlanul; Furnica și cocoșul**.

Cu genul haikuului (cap. III), sentimentele poetice sunt exprimate în acea „iluminare instantanee” a unui spațiu metafizic personalizat: „pe fața mamei –/ cărduri de nori cenușii/ așternând culcuș” (**haiku II**).

Cu **Vers(ul) clasic** (cap. IV), cititorul este atras într-o călătorie lirică. Savurând sonoritatea și cantabilitatea versurilor, el nu știe ce poate admira mai întâi: sentimentul unei libertăți în a scrie despre tot ce se întâmplă în Edenul de dinaintea păcatului sau e doar participant la dialogul cu natura și omul bântuit de resentimente.

În poemul **Trec nopțile-n convoaie** o găsim luându-și în pumni destinul sub „fâșiile de gânduri împunse de tristețe”. Alteori, doar „cu visele pe umeri” (*din pânza înstelată*), împletește poeme celui drag (vezi: **Ești luna mea**). Forma sa lirică o întâlnim și la poeții contemporani, în poeziile lor de dragoste, poezii formate prin două câte două versuri încrucișate, rimate.

În poemul **De ce să fiu o lacrimă...**, ne vorbește voalat despre damnarea poetului într-o lume fără fard, fără speranțe: „De ce să fiu o lacrimă ce țipă/ În buzunarul vântului

hoinar,/ Când pot să prind azurul de-o aripă/ Și să-l dezbrac
de crudul avatar?/ De ce să fiu o frunză care doare/ În
legănarea-i ternă spre pământ,/ Când din ferigă pot să țeș
culoare/ Și s-o aștern pe mustul din cuvânt?” etc.

Rătăcind în lumea dezamăgirilor, a spaimelor și
angoaselor de tot felul, simțim cum excelează în retragere
interiorizată printr-o notă dominant pesimistă: „Îmi țin în palme
inima, o frunză/ Desprinsă din copacul care sunt,/ Pictez pe ea
nervuri, ca pe o pânză –/ Simțiri adânci cu freamătul cărunț”
(vezi: **Îmi țin în palmă versurile...**), cum, de altfel, în poemul
Dezbrăcați de suflet... deplânge destinul celor îmbrăcați în
„cămașa de iluzii roase”.

Dar odată ce se dedică poemelor de iubire, revărsate
în mirajul unui univers solar, poeta se simte răsfățată și făcută
„regină într-o seară”, acolo unde „tropotesc visările în doi” și
paradisul coboară pe pământ atunci când „povești din carul
noptii toarnă” (ca în poemul **Când povești din carul nopții
toarnă**).

Dacă ceva i se poate reproșa autoarei acestui volum,
poate e doar pasiunea excesivă pentru o anumită tehnică de
construcție a versurilor ce încorporează, uneori, cuvinte atât
de ezoterice. Dar putem noi, oare, a răspunde, privind „prin
cioburi de oglindă strivite în pupile”, la întrebarea ce presu-
pune un dans de umbre ce constituie o lume? Cine poate avea
toate cheile de la acest anevoios și încâlcit vis al omenirii, fără
să le încurce? Fie și numai gândindu-ne la aceasta, câtă
fericire există în a visa, ce libertate a rostirii, cât spațiu se
poate da poeziei când călătorești, odată cu versurile Cameliei
Ardelean! Cititorul chiar va simți fizic prezența poeziei și, o da,
ce să mai spunem de plăcerea lecturii!...

Tudor Cicu

(membru UR – Filiala Constanța)

I.
RONDEL, SONET,
PANTÚM, SCHALTINIENĀ,
RONSET

Scurt istoric (I)

Rondelul este o specie a poeziei lirice cu formă fixă, a cărei structură se bazează pe refren. El a apărut în Franța medievală, sub denumirea de *rondeau*.

În decursul secolelor, forma sa a evoluat, crescând în lungime, de la rondelul simplu, compus din 7 sau 8 versuri, construit pe două rime (cu refrenul constând din 2 versuri, apărute la început și la sfârșit, cel de-al patrulea vers reluându-l pe primul), la cel evoluat (cu refrenul trecând întâi la 3 versuri, apoi la 4 și chiar la 5 versuri). Rondelul a continuat să evolueze și să își schimbe forma după secolul al XV-lea, măsura fiind, de asemenea, variabilă.

Rondelurile din acest volum sunt scrise după schema rondelului macedonskian, cu 13 versuri, repartizate în trei strofe, în care primul vers este identic cu al șaptelea și al treisprezecelea (refrenul), iar al doilea cu al optulea.

Sonetul este un poem cu formă fixă, de 14 versuri, ce respectă o schemă a rimei foarte precisă și o structură logică. Termenul este derivat din cuvântul provensal *sonet* și din cuvântul italian *sonetto*, amândouă însemnând „cântecel”.

Regulile sonetului s-au schimbat de-a lungul timpului. Cele mai întâlnite sunt sonetul de tip englezesc (format din 3 catrene și un distih, la sfârșit) și cel de tip italian (alcătuit din 2 catrene și 2 terține), ambele respectând o anumită schemă (strictă) a rimei.

Pantúmul este o specie fixă a poeziei lirice, în care al doilea și al patrulea vers dintr-un catren formează primul și al treilea vers din catrenul următor, ultimul vers al poeziei trebuind să coincidă cu primul vers.

Schaltiniena este o altă poezie cu formă fixă, din cele peste 60 de tipuri existente. Numele ei derivă de la cel al poetului Raymond Schaltin, prin adăugarea sufixului ...*ien* la feminin, adică *ienne*.

Schaltiniena nu face uz de repetiții. În cele zece versuri ale sale, dispuse în patru strofe (în ordine: catren, terțet, distih și monostih), ea poate concentra substanța epică a unei întregi povestiri. Schaltiniena este, prin urmare, "o poezie care spune o poveste".

Ronsetul este un poem cu formă fixă creat de Horia Bădescu. Îmbinând rigorile rondelului cu cele ale sonetului, ronsetul este alcătuit din 14 versuri dispuse la fel ca în sonetele shakespeariene – trei catrene compacte și un distih deplasat spre dreapta, ca un refren – cu trei rime alternative, după cum urmează: abba/ abba/ acca/ aa. Primul și ultimul vers sunt identice, tot așa ultimele versuri ale celor trei catrene.

Rondelul curcubeului

*La margine de curcubeu
E o coloană de lumină;
Acolo îngerii se-nclină
Sub pavăza lui Dumnezeu.*

*În căutare de arheu,
M-am strecurat ca o felină –
La margine de curcubeu
E o coloană de lumină.*

*Captivă-n răvășitul eu,
Cu-ngenuncherea în ruină,
Despovărată-s în surdină
De învelișul de ateu,*

La margine de curcubeu...

Rondelul florilor de tei

*Mireasma florilor de tei
Se poticnește-n câte-o vară
De jurămintele din gară,
Lipite de peron cu clei –*

*O turmă-ntreagă de mișei,
Ce-și poartă inima pe-afară;
Mireasma florilor de tei
Se poticnește-n câte-o vară.*

*Clădind minciuna cu temei,
O fac angelică să pară;
Pe simțăminte cu escară,
Acced statornicii holtei.*

Mireasma florilor de tei...

Rondelul zâmbetului fad

*Pe umbra zâmbetului fad,
Ce înflorește ilicită,
Am înnorări de „adamsită”,
Dintr-un conflict anterograd.*

*E-un vis anarhic sau nomad,
Cu existență implicită,
Pe umbra zâmbetului fad,
Ce înflorește ilicită.*

*Mi-e timpul noul „camarad”,
Îmi cerne sevele prin sită;
În cerbicia sa tacită,
Pavează drumul către iad,*

Pe umbra zâmbetului fad...

Rondelul pașilor de lut

*În lumea pașilor de lut,
Pe ulițe de timp uitate,
Extrag din clipe nestemate,
Sfidând mileniul decăzut.*

*Plăceri cu chip de Belzebut
Te imitau, eternitate,
În lumea pașilor de lut,
Pe ulițe de timp uitate!*

*Cu îndrăzneală de mamut
Ce deborda de-aviditate,
Vânam iluzii vinovate
De pe un gând contrafăcut,*

În lumea pașilor de lut...

Rondelul anotimpului inventat

*Reinventez un anotimp
Cu fluturi sprinteni în cascade,
Ecuador la zero grade
Și roze într-un vârful de ghimp.*

*Călătoream, din timp în timp,
Testând tonatice naiade;
Reinventez un anotimp
Cu fluturi sprinteni în cascade.*

*Am smuls iubirea din Olimp,
De la un Eros cumsecade;
Cât patima din mine roade,
Rămân cu norii-n contratimp.*

Reinventez un anotimp...

Rondelul patimilor noastre

*Zăpada patimilor noastre,
Căzând febril pe-un câmp de maci,
Mi-e evadare-atunci când taci –
Magia Păsării Măiaștre.*

*Plimbăm cuvinte printre astre,
De întuneric mai săraci –
Zăpada patimilor noastre,
Căzând febril pe-un câmp de maci.*

*Hoinari prin suflete albastre,
Ai curcubeielor cârmaci,
În slove-ntinse pe araci
Unim simțirile, sihastre.*

Zăpada patimilor noastre...

Iarba dintre stele

(sonet)

*Pășind încet prin iarba dintre stele,
Împotmoliți pe dulcele tărâm,
În lanțuri ce nu vreau să le sfărâm,
Alunecăm pe ritmuri de kantéle.*

*Cotrobăind sub finul caldarâm,
Prin rădăcini, cu patimă de Iele,
Ne-am priponit și sufletu-n atele –
Ajuns-am libertatea s-o urâm.*

*Când cerul își deschide călimara,
Cernând pe raiul nostru un poem,
Cu vers călit sub vânturi de Sahara,*

*Incendiat de-al dragostei blestem,
Ne înfruptăm mai aprig din avara
Iluzie cu aerul boem.*

Sub scânteierea florii de gutui

(sonet)

*Sub scânteierea florii de gutui,
Am decupat simțirile de ceară,
Ce mi-au lăsat nervurile să doară,
În desfrunziri cu gustul amarui.*

*Și domolind silabe-n călimară,
Am cutezat, în vise albăstrui,
Să îmi agăț iubirile în cui,
Ca pe-o ebôșă palidă, neclară.*

*Când degustăm himerele în doi,
Precum o pâine coaptă-ncet pe vatră,
Sau înotăm prin lanuri de trifoi,*

*Sărind pe nenoroc, din piatră-n piatră,
Ne aruncăm în patimă mai goi
Decât un strop de ploaie în polatră...*

Torent

(sonet)

*În gol se-aruncă azi privirea mea,
Ca un torent zdrobit de o cascadă
Ori ca un munte în degradingoladă,
Pe care-un curcubeu ar acosta.*

*O nouă, implacabilă dovadă
Că mi-ai ucis un colț de brumărea,
Cu gerul ce-n bucăți o sfâșia,
Sfărâmă-n mine-o veche baricadă.*

*De ce să-mi urlu patima-n poeme,
Să-nduplec ploi ca să anim copaci,
S-atrag din întuneric anateme,*

*Să-ți smulg din iriși foc atunci când taci,
Să inventez o vară mai devreme,
Când ne privim prin lujerii opaci?*

Cade iarna...

(pantúm)

*Cade iarna peste vie,
Ca un voal de pânză gri;
Sub a nopții draperie,
Zboară gânduri în fâșii.*

*Ca un voal de pânză gri,
Cerul mantia-și răstoarnă;
Zboară gânduri în fâșii –
Amintiri vuiesc din goarnă.*

*Cerul mantia-și răstoarnă,
Peste câmpuri, peste văi;
Amintiri vuiesc din goarnă,
Ochii lui îmi sunt călăi.*

*Peste câmpuri, peste văi,
Urlă vântul în neștire;
Ochii lui îmi sunt călăi,
Uneori sunt izbăvire.*

*Urlă vântul în neștire,
Se izbește de uluci;
Uneori sunt izbăvire
Crucile ce ți le duci.*

*Se izbește de uluci
Vânt cu negura în plete;
Crucile ce ți le duci,
În iubire sunt paiete.*

*Vânt cu negura în plete
Zvârle soarele-n sicriu;
În iubire sunt paiete
Visuri cu traseu ponciu.*

*Zvârle soarele-n sicriu
Anotimpul, fără milă;
Visuri cu traseu ponciu
Sunt o floare de zambilă.*

*Anotimpul fără milă
Din tenebre s-a ivit;
Sunt o floare de zambilă
Buzele ce le-am iubit.*

*(Din tenebre s-a ivit
Și în suflet îmi rescrie
Buzele ce le-am iubit.)
Cade iarna peste vie...*

Schaltiniena amintirii

*Un răsărit se cațără apatic
Pe firul auriu, țesut de soare;
În gândul Evei, lacrima de floare
Își răspândea parfumul carismatic.*

*Îi amintea, din nou, ca în poveste,
Cum se plimbau pe mal de lac carpatic –
El dovedind că dragostea nu este*

*Un simplu joc de inimi, telepatic,
Și nici un dans pe sârmă, acrobatic,*

Ce-și schimbă melodia fără veste...

Scântei pe ramuri...

(ronset)

*Scântei pe ramuri au pornit să crească,
Mimând luceferi în miniatură
(Pitite-n frunze, florile conjură);
În zbor palpită focuri fără iască.*

*Gătită-n voalul fin de adamască,
Pădurea-i prinsă-n vechea tevatură,
O Lună Nouă țipă sub armură;
În zbor palpită focuri fără iască.*

*Micuțe nimfe, palide sub mască,
Prin zgura nopții-și caută, în taină,
Un loc să-mbrace luminoasa haină;
În zbor palpită focuri fără iască.*

*Natura, toropită, iarăși cască;
Scântei pe ramuri au pornit să crească...*

Coboară-amurgul...

(ronset)

*Coboară-amurgul mândru, ca un rege,
Din jilțul său de aur și agate;
Cu zarea și poemele în spate,
Deasupra unui deal se reculege.*

*Râvnind în taină doruri a-nțelege,
Din nopți târzii, al verilor confrate
Își plimbă trena cu seninătate;
Deasupra unui deal se reculege.*

*În lumea sa, magia este lege,
Pe șevalet, nuanțele combină –
E un artist cu grație divină;
Deasupra unui deal se reculege.*

*Preocupat culorile a-și drege,
Coboară-amurgul mândru, ca un rege...*

Pe chipul tău...

(ronset)

*Pe chipul tău e-o lume de mister,
Un albatros îți tremură sub gene;
Când mă cuprinzi cu brațele, alene,
Desprinse din sinapse, toamne pier.*

*Te port în piept precum un giuvaier
(Mi-ai înflorit un lan de sânziene),
Se surpă-n mine beznă și morene;
Desprinse din sinapse, toamne pier.*

*Plutesc frenetic – un corăbier,
Ce și-a găsit în tine-o nouă mare
Și smulge perle de trăiri din sare;
Desprinse din sinapse, toamne pier.*

*Ne-așteaptă luna la debarcader;
Pe chipul tău e-o lume de mister...*

Poem cu azalee

(ronset)

*Pășeam încet prin boarea de-azalee
Din mica mea grădină suspendată;
Purtând în cuget ciob de nestemată,
Strângeam în suflet muguri de Lactee.*

*M-am rătăcit de magica alee;
Mai reflectez și-acum, debusolată,
La oaza mea cu stele mobilată
(Strângeam în suflet muguri de Lactee).*

*În căutarea unor panacee
Să vindec hăul renăscut în mine,
Mi-am rezervat din aștri un ciorchine
(Strângeam în suflet muguri de Lactee).*

*Bucăți de cer și aripi țin sub cheie;
Pășeam încet prin boarea de-azalee...*

II.
FABULĂ

Ariciul și broscuța

*Își deapănă ariciul plictisul de pe ace,
Se-nchide în caverna bombasticului eu;
Sfidând ecofobia, se-ncumetă s-“atace”,
Odată, o broscuță adusă de-alizeu.*

*Încearcă s-o atragă pe căi meșteșugite:
- De unde ești, cumătră, și cum pot să te-ajut?
Mi-e spleenu-atât de mare, aproape mă înghite;
Când ți-am văzut plutirea, rămas-am, sincer, mut!*

*Precum o baiaderă vivace, antrenată,
Cu saltul tău angelic m-ai cucerit pe dat’;
De vrei să cauți gazdă, primi-te-oi fără plată,
Voi fi, neîndoielnic, fidelul tău argat!*

*Printesă în alcovuri te-oi face, fără preget
(Să nu-nțelegi ideea, cum că aș fi mișel!),
Cu-alura-ți de silfidă, nu vei mișca un deget,
Decât ca să “dirigui” superbul meu castel!*

*Amfibia, sfioasă, cu teamă voalată
Și gânduri filiforme pe chipu-i diafan,
Împunsă de percepții, se-apropie și cată
Pe-atavicul cumătru să-l sperie, în van:*

*– O aceră, în zare, planează ca o umbră –
Ne-o fi sfârșitul, astăzi – demult predestinat?*

*– Ești prea seducătoare, să fii atât de sumbră!
(O prinse de magule țeposul, ațâțat.)*

*Gândind la simbioza ce-ar face-o cu domnița
(De pe-o pomoste-ngustă pe care vegeta),
Se-ntinse mamiferul să-și caute pernița,
Căzută sub o floare cu tentă de-albăstrea.*

*Dar clipa de beție fatidică se-arată,
Sărmanul Casanova subit alunecă
În propriile “bolduri”; “seppuku”-i fu răsplată
Și-n pavăza cernită, mândria-i sucombă.*

*Cumplita superbie, “atotproverbială”,
Planând ostentativă, ne-nvață neatenți;
Când facem în cetatea succeselor escală,
Uităm că omenia-i mai mult de-un pumn de cenți!*

Iepuraşul și bufnița

*Un iepuraş cam năzdrăvan,
Dintr-o provincie uitată,
Cu aparență „mai” stilată,
Își proiecta aeroplan.*

*Să-l cumpere părea un vis,
Ar fi durat o veșnicie,
N-avea în cont decât o mie!
Neacceptând un compromis,*

*Se îndreptă spre-o scorburea –
Acolo-avea culcușul buha:
„De n-o fi în concediu ciuha,
Din postul ei de chehaia,*

*Am s-o invit la un dineu,
Să-i etalez a mea idee
Pe un buchet de azalee
(Și să ochesc sub decolteu)!”*

*Pe când se socotea așa,
De la fereastră se ițește,
Cu pana tunsă băiețește,
Rudenia de cucumea.*

*-Ce bine că te-am întâlnit!
Îl salută înaripata.*

*Să te ajut, să știi, sunt gata,
Cu avionul plănuit!*

*(Pufosul îi împărtăși,
Se înțelege,-a sa fantasmă –
Dacă-și luă, sărmanul, plasmă,
„Vedenia” îl răvăși!)*

*Am să vorbesc cu-al meu amic,
Un șoim expert în vaste zboruri
(Țineam cândva știute „scoruri”),
Că... nu vreau să mă contrazic,*

*Dar ce-ți dorești acum – un fleac,
Părând un pic „mai” anacronic
(Ți-o spun la modul... neironic),
E... fânul într-un vârful de ac!*

*Să mă exprim mai explicit:
Ți-ar trebui aripi, vreo două,
Și o elice-aproape nouă
(O să-ți procur, n-o să ezit!).*

*Că mi-ești prieten, te conjur
Să nu pronunți cuvântu-„,aripă”
(Îl măsură, trăgând din pipă),
L-oi socoti, pe loc, sperjur!*

*Când vrei să decolezi ușor,
Propun să te aduc la mine,
Aici, în cuib, de îți convine,
O să înveți ce-nseamnă zbor!*

*Biet urecheatul, siderat
De îndelunga experiență,
Descrisă larg, cu insistență,
O prinse-ncet de-un omoplat.*

*„Prietena” îl dirijă
Direct în cuhnia-i bogată,
Țintind o pungă de salată,
Apoi, grăbită-l devoră.*

*Cu cei puternici este greu
La amiciție să „năzui”,
În timp ce aura le-o „răzui”,
Devin dușmani instantaneu!*

Pupăza și vulpea

*O pupăză de modă veche
Lucra odat' la un goblen;
I s-a prelins pe la ureche
Că vulpea-și vinde-un Citroën.*

*Cu gândul la confort și fală,
Se îndreptă spre telefon
(Visând intrarea-i triumfală
În micul codru anglofon):*

*-Hello, cumătră, ești acasă?
I want to come, to see your car!
I am... o specie de rasă,
Ok la „chapter”-ul bancar!*

*Mi-am cumpărat și bicicletă,
(Deja-i un lucru perimat),
Avut-am și cabrioletă,
Nu că ar fi vreun păcat!*

*Încet-încet, veni momentul
Să mă modernizez și eu,
Nu mă-ncuscresc cu indolentul
Ce se numește cimpanzeu!*

*-I'm here, of course! rosti roșcata,
Cu un calup de miere-n glas.*

*Ți-o dau chiar azi pe „Bucălata”
(Cum o dezmierd de bun-rămas)!*

*Mi-s văduvă, biata de mine,
N-am ce să fac cu trei mașini,
Am rate de plătit, în fine...
N-aș oferi-o la străini!*

*Îi spuse-ndată de chiulasă,
Kilometraj și culbutor,
Că-i un model de primă clasă,
Nu sărăcie de tractor!*

*Îi pomeni de baterie,
De anvelope și de jenți,
Că o așa bijuterie
N-ar da-o pe un sac de cenți!*

*Că stă „ca lumea” cu jiclorul,
Carburatorul și biela,
Că o să-i ducă groaznic dorul,
Ca mândrul prinț lui Cinderella.*

*Un „conversation” plin de vervă,
Ce pe moțată o stârni –
Pe vulpea cu o foame-acerbă,
Un minuțel n-o bănuî.*

*Își deteră-ntâlnire-n grabă
Într-o poiană, către nord;
Șireata, slabă ca o gloabă,
Scăpată de-un atac de cord,*

*Înaintă spre îngâmfată
Și cu o labă peste cioc,
O transformă pe-„aristocrată”
Într-un meniu, cu tot cu coc.*

*Când făloșenia e mare,
Atenția e tot mai mică;
O năzuință de-afirmare
Câteodată-i inamică.*

Libelula și bătlanul

*O libelulă modernistă,
Gătită ca de carnaval
(Era, pe vremuri, activistă,
Ținea, discretă, un „jurnal”),*

*Cu fantezia la sumină,
Dup-un plictis revoltător
(Și-o cură „grea” de spirulină),
Lângă tufișul hidrocor,*

*Își etala ostentativă
Boiala demnă de un show,
Foșnind, cu aere de divă,
Combinezonul ei cel nou.*

*-Nu ești sătul, cumetre dragă,
De portul tău vădit spartan?
Ești învechit, nu e de șagă!
Îi spuse-amicului bătlan.*

*De-ai fi și tu în rând cu viața,
Dar parcă ești pe alt tărâm!
Eu mă rujez făcând și piața,
Orice precepte-ndat' sfărâm!*

*Nonconformistă și rebelă,
Sfidez un cuget decrepit!*

*Să fii modern – o bagatelă,
Nu poți, părând introvertit!*

*Uite, chiar astăzi, de exemplu,
Pe bune, m-ai șocat de tot!
Te crezi, probabil, într-un templu,
Cu stilul tău de sacerdot!*

*Mai pune-un jeans și tu, pe tine,
Ori un flanel, că n-o fi foc,
Nuanțe super, de foaltine,
Să ies din starea de amoc!*

*Aruncă fracul și jobenul,
Nu vezi cât ești de șifonat?
(De parcă-n bot pupat-ai trenul
Și rămăseși „dezacordat”!)*

*Nu vreau să țin un panegiric,
S-arăt cât de cochetă sunt
(Observi, cu farmecu-mi empiric,
Că nu posed un fir cărunt)!*

*-Ia mai scutește-mă, năroadă,
Că poate-ți dau un bobârnac;
Gândești c-ai fi din Eldorado,
Nu de aici, de lângă lac!*

*Văleu, cât ești de fandosită,
Cucoană de la Moulin Rouge!
Nu te-aș percepe ca ispită,
Nici dacă-n cap ai face sluj!*

*Și cu o mină foarte acră,
Masculul cel nesuferit
Realiză că îi consacră
Mai mult de-o clipă de vorbit.*

*Deschise ciocul, ca să caște
De oboseala ce-l lovi,
Simțind îndată că îl paște
Dorința de a lenevi,*

*Iar zburătoarea agitată,
Învăluită de elan,
Ateriză neinvitată
Exact în pliscul năzdrăvan.*

*Când e fudul, oricine poate
Nenorocirea s-o-ntâlnească –
Uitând, subit, de-acuitate,
Ratează pronia cerească.*

Furnica și cocoșul

*O furnicuță din Ardeal,
Pierdută de-ale ei surate,
Când coborau de pe un deal,
Cărând un sâmbure în spate,*

*Îmbujorată de efort
Și cu răbdarea „șifonată”,
Pătrunse fără pașaport
Pe lângă-o poartă de poiată.*

*Un cocoșel mai nevricos
O-ntâmpină c-o mutră rece
Sub penele-i de abanos
Și-o invită grăbit să plece:*

*-N-ai ce să te perinzi pe-aici,
În ăst locaș de lume bună;
Găsește-ți casă de chirpici,
Că ești, parol, inoportună!*

*Înscrisuri ioc, de bani nu zic,
Nu-s obligat să fiu amabil,
Că nici măcar nu ți-s amic;
De rostul tău nu-s responsabil!*

*-Puteai să fii mai cavalier,
Nu un mojić, cumetre dragă!
Te lăfăi ici ca un boier,
Iar eu aproape-s fără vlagă!*

*N-ai nicio milă de creștin,
Degeaba-ți etalezi cu fală,
În adăpostul arhiplin,
Îmbrăcăminteă cea de gală!*

*Te ploconești l-al tău stăpân,
Să-ți dea o porție de hrană,
Pe când eu slobodă rămân
Și mie însămi suverană.*

*-Ia fii atentă cum vorbești,
Caricatură de insectă,
Nu am nevoie de povești,
De la o gâză imperfectă!*

*Sunt posesorul absolut
De orătării, în ogradă!
Am multe treburi de făcut,
Nu-i vreme de șezut la sfadă!*

*Te crezi cumva de rangul meu?
Ești doar o slugă amărâtă!
Nu te-aș lăsa nici în antreu,
Fi'ndcă ești cârnă și urâtă!*

*Îi ripostă contrariat
Și fără veste împănatul,
Plimbându-se ca apucat,
Subit, de-a lungul și de-a latul.*

*Pe când se ciondăneau așa,
Stăpânul se ivi pe ușă,
Ținând cuțitul la curea
Și-n mâna stângă-o găletușă.*

*Roti privirea peste tot,
Cu o expresie botoasă,
Apoi se dete lângă-un ciot,
În colțul gurii c-o grimasă:*

*„Cocoșul ăsta e moșneag,
Îl am de-un an și înc-o vară,
Din fericire nu-i beteag,
Mi-ar fi de haznă în cămară!”*

*Și după ce se chibzui
De care parte să-l apuce,
Îndată îl abțigui
Pe tăietorul din răscruce.*

*Cine se crede, făr' motiv,
În curtea altuia patronul,
Își poate pierde abuziv
Și căpățâna, nu doar „tronul”!*

Musca și furnicuța

*O muscă leneșă de fel,
Zbura lejer pe o câmpie;
Deodată-o prinse un cârcel,
Ivit, obraznic, pe sub ie.*

*Se așeză pe-un fir de pai,
Debusolată, să-și revină.
„Cum se făcu, de iarăși n-ai
Nimic palpabil pentru cină?”*

*Conchise, plină de năduf,
Când... apăru o vietate,
Lângă-o tulpină de schinduf,
Cărând un ghemotoc în spate.*

*„Bună, cumetre!” -i zise ea.
„De ești cumătră, rog mă iartă,
Că ochelarii sub saltea
Mi i-am scăpat! Li-i sticla spartă.*

*Dar ce transporti așa atent,
O fi vreo piatră prețioasă?”
(C-un glas mieros, inadvertent,
Se prefăcu pe loc că-i pasă).*

*„Ba sunt cumătră!” se-auzi
O furnicuță obosită.*

*„E un amic ce îl găsi,
Zăcând pe cale, c-o bursită.*

*M-am oferit să îl ajut
Să își găsească mușuroiul.
Nu e, în firea sa, limbut,
Și nu găsesc nicicum convoiul!”*

*„Da’ fraieră mai ești mata!”
Răspunse consternată musca.
Eu apă n-am după ce bea,
Iar tu ești moale ca molusca!*

*Mai dă-l încolo de nătâng
Și hai să ne-ospătăm regește!
Acasă copilașii-mi plâng,
A ta candoare mă uimește!”*

*„Ba să ferească Dumnezeu,
Căci m-ar distruge conștiința!
Ești criminală? Aoleu!
Te rog să-ți înfrânezi dorința!*

*Dacă ai fi în locul lui”,
Mai spuse gâza-nfricoșată,
„Și un cârcel ori un cucui
Ți-ar face felul dintr-odată?*

*Ți-ar conveni atunci, subit,
Dușmanilor să le fii hrană?
La consecințe te-ai gândit?
Ai trebuință de-o dojană!"*

*Și fără vreun avertisment,
Se-ntoarse-ndată pe călcâie,
Lăsând „amica” un moment
Cu o privire de momâie.*

*Pe când să cugete un pic
La fapta ce o comisese,
Un ciocârlan ceva mai mic
Și dornic de bucate-alese,*

*O înhăță cât ai clipi
Pe-ntometata zburătoare
Și cât ai zice „O la li”,
O transformă în demâncare.*

*Povestea-i simplă și cu tâlc:
Când răul altuia ți-e scopul,
Mai bine este să taci mâlc,
Ori s-ar putea s-alungi norocul!*

III.
HAIKU

Scurt istoric (II)

Haikuul este o poezie japoneză, alcătuită din trei versuri, primul și ultimul din cinci silabe, iar al doilea din șapte.

Haikuurile trebuie să conțină cel puțin o imagine sau un cuvânt care să exprime anotimpul (*kigo*) în care acesta a fost scris. De obicei, subiectele se referă la natură, plante, flori, insecte etc.

Kireji ("cuvântul care taie") este un alt element indispensabil esteticii haikuului. El apare, de obicei, la sfârșitul unuia din cele trei versuri. În prozodia clasică, termenul a fost asimilat cu *cezura*. Pentru a o marca grafic se utilizează, cel mai adesea, linia de pauză. Mai rar se întrebuițtează puncte de suspensie; practic, nu se folosește niciun semn de punctuație. Rolul cezurii este acela de a crea o pauză necesară sublinierii juxtapunerii celor două planuri ale conținutului (fragmentul și sintagma sau expresia).

La prima vedere, cele două planuri apar ca fiind independente, dar împreună sunt percepute ca o metaforă globală, relevându-se cititorului ca un flash, o străfulgerare sau o iluminare instantanee. Această iluminare îi conferă haikuului un caracter filozofic, el fiind văzut ca o cale lăuntrică spre desăvârșirea sinelui.

Istoria haiku a început în ultimii ani ai secolului al XIX-lea, el fiind recunoscut oficial prin anii 1890. Astăzi, poezia haiku este cea mai populară formă din Japonia, dar este foarte cunoscută și în afara ei, mulți scriitori de origini diverse încercându-și măiestria în a compune asemenea versuri.

Poemele haiku exprimă sentimentele poetice ale autorului într-o formă concisă, care stimulează imaginația cititorului, descriindu-i scene pe care este posibil ca acesta să nu le fi văzut niciodată. Se poate spune că „Haikuul este un instantaneu al realității, înrudit cu fotografia“. (sursa: *Wikipedia*)

Haiku (I)

*căutări în van –
melcul făcând popasuri
printre băltoace*

Haiku (II)

*pe fața mamei –
cârduri de nori cenușii
așternând culcuș*

Haiku (III)

*floare plăpândă –
piatră de poticnire
a zefirului*

Haiku (IV)

*vânt prin mesteceni –
vis de toamnă târzie
la înnoptare*

Haiku (V)

*zvон peste maluri –
lăstuni purtând pe aripi
raza fierbinte*

Haiku (VI)

*floare de lotus –
zborul licuricilor
umplând poiana*

Haiku (VII)

*poteci de munte –
gențiana revărsând
fine miresme*

Haiku (VIII)

*pe culmi răzlețe
mijind o floare-de-colț –
amurg sângieru*

Haiku (IX)

*muguri de bambus –
(su)râsul din fereastră
spărgând liniștea*

IV.
VERS CLASIC

Cât plâns de zei...

*Cât plâns de zei mai poate încăpea
În universul aspru și dedalic
Și câtă risipire dintr-o stea
Erupe-n mine zilnic, ritualic!*

*Se stinge-n suflet vidul frugifer,
Cu tot cu orizonturi de tăcere
(Să mă ciocnesc de-un carambol prefer,
Decât să zac într-un butoi cu miere!).*

*Pe trepte roase înspre Demiurg,
Depun ofrandă inima-mi ascetă;
Ciopliind în piatră, propriu-mi dramaturg,
Adun esența vieții în pipetă.*

*Mai storc din ploi un sâmbure de cer,
În neuroni mă paște o rocadă;
Refugiată-n luna lui Homer,
Mi-e scrisul, astăzi, cea mai scumpă spadă...*

Când porți în buzunar eternitatea

*Când porți în buzunar eternitatea
Și tragi cu gingășie de fermoar,
Să nu lezezi vreo filă din grimoar,
Împăturind cochet realitatea,*

*Când tragi pe visuri ploi cuneiforme,
Cu muza prăbușindu-se discret,
Neanunțată de niciun decret,
Vezi „evadarea“-n mii și mii de forme.*

*Ascunzi în suflet clipe ruginite
(Clepsidra sorții chiar de a secat),
Sortezi neliniști strânse vinovat,
Pe margine de gânduri putrezite.*

*Când porți în buzunar un iz de cruce,
Întreabă-te de îngerul ți-e treaz
Sau treci însingurat peste pârleaz
(Înfricoșarea de-ai putea-o duce...).*

Trec nopțile-n convoaie...

*Trec nopțile-n convoaie, purtându-și halebarda
Pe umerii de smoală cu fițe de-alabastru,
Când fumegau comete, la vise pus-am (z)garda –
Le bântuiau poeme pierdute în dezastru.*

*O singură zvâcnire de slove însetate,
Mustind noi înțelesuri, din cețuri mă recheamă,
Cu mintea sub grenade, reconstruiesc palate
În care poezia să nu cunoască teamă.*

*Îmi iau în pumni destinul și-l târâi spre ieșire,
În frac și cu jobenul pe scăfârlia-i udă,
Nimic din „garderoba“-i nu poate să mă mire,
Sub lacrimi, și surâsul îmi pare că-i asudă.*

*Trec nopțile-n convoaie, în liniște își cară
Fâșiile de gânduri împunse de tristețe,
În prag de orizonturi, și luna mi-e amară,
Doar versul de pe tastă, de-acum îmi dă binețe...*

Cu pietre în cuvinte...

*Cu pietre în cuvinte și lacrimi în artere,
Ne fumegă în lanțuri o cruce de Sisif,
Vânăm o libertate mulată-n coliere
Și-un roi de curcubeie presate-n catastif.*

*În ancora de vise găsit-am o tulpină,
Pe-o mare indecentă ne clătinăm zoriți,
Ni-e soarta poticnire în drumul spre lumină,
Pustiul din marea ne ia nepregătiți.*

*Se-aude și nisipul în noapte cum respiră
(Iluzii carnivore ne sfârtecă tacit);
Sătui de naufragii când luna se deșiră,
Croim în grabă aripi din solzi de antracit.*

*Când negura se scurge pe-a zilelor mătase
Și lacom ne sugrumă în hățuri de catran,
Pătrunde prin vertebre o ploaie de grimase;
Cu rana pân` la oase, mai pierdem din elan...*

Ești luna mea...

*Ești luna mea din gânduri, am renăscut, luceafăr,
Ni-e cerul adăpostul, în suflet când e frig;
Cu astrele sub pleoape, mi-e răsăritul teafăr,
Un lan de aforisme-i cuvântul, când te strig.*

*Ni-e liniștea busolă, de noaptea ne apasă,
Din pânza înstelată poeme-ți împletesc;
Sorbim destroyerea din porția rămasă,
Pe cioburile albe mă-ncumet să pășesc.*

*Ne curg încet prin cuget răvașe ancestrale,
Tresare-n mine timpul cu suflu selenar,
Îmi bate în ventricul un ritm de geamparale,
Resimt înmugurirea și-n umbre de fanar.*

*Ești luna mea din gânduri, a stelelor ispită,
Pe care o încearcă avântu-mi desuet;
Te port drept amuletă, aleasa mea pepită,
Poteca dintre inimi o trecem în duet!...*

În suflet merg pe vârfuri...

*În suflet merg pe vârfuri înfiorări mărunte,
Prin crivățul bulimic ce-nghite primăveri,
Se-nghesuie ghețarii pe-aceeași strâmtă punte,
Pe care tinerețea-mi se îmbarcase ieri.*

*Îmi doarme în artere secunda mohorâtă
(Contractul cu vecia-i negociat curând),
Retrasă din tenebre, îmi dovedește câtă
Lumină se zidește în fiecare gând.*

*În suflet merg pe vârfuri înfiorări ciudate,
Cu pașii de pisică la trupul ca de leu,
Și-ascund recrudescenta în proprii cazemate,
În șanțul cu fantasme renasc instantaneu.*

*Prin lacrima din mine își sapă trotuare,
Acerb, singurătatea, cu referințe clare...*

Cum plouă pe umărul meu

*Cum plouă pe umărul meu!
O altă fereastră deschisă
În zborul pe vechea abscisă,
Se stinge-ntr-un vis-aculeu.*

*Torente de gânduri mă dor;
Sub resturi de aștri captivă,
Plasez un eres în derivă
La primul comis-voiajor.*

*Prin vene sucombă tăceri;
Erupe din mine cuvântul,
Îi simt, prin grimase, avântul –
Un licăr din steaua de ieri.*

*Cum plouă pe umărul meu!
Îmi spumegă slova sub cnuturi;
Aceleași febrile-nceputuri
Proclamă un nou Prometeu...*

Îmi lepăd ghimpii...

*Îmi lepăd ghimpii din cuvânt,
Precum o haină mult prea largă;
Mai pot spre stele să m-avânt,
Cu simțămintele pe targă.*

*Plantând șarade în eter,
Sub nonșalante răsărituri,
Am recoltat un deleter
Avânt culpabil, dintre situri.*

*Și în decorul insolit,
Ce fantezia îmi suscită,
Transform silabe-n crisolit
Sau paradisul în dăcită.*

*Pe un elan resuscitat,
Închipuirea mi se-adapă,
În incitantul habitat,
Din meteori captivi sub pleoapă...*

Degust o fărâmbă de stea

*Degust o fărâmbă de stea;
Mi-e foame de vechiul „capriciu”,
De-a crede păcatul un viciu –
Cavernă în inima mea!*

*Răsfir un profetic nisip –
Secunda vegheată de înger,
Cu ropot la care mai sânger,
Proclamă un alt arhetip.*

*Transcend anotimpul peren –
Prin lacrimă fac escapade,
Cuvintele-mi nasc „Iliade”,
Ce sapă în cuget aven.*

*Captiv în tonatice vremi,
Avânt către ceruri noeme
(Când umbra din tine se teme,
Mai poți luminarea s-o chemi).*

Cuvintele sunt păsări...

*Cuvintele sunt păsări migratoare,
Cu zborul nud și zbatere absurdă,
Corabie rănită-n afurcare,
Silabisiri de cugete ce zburdă.*

*Cuvintele sunt sobre caraule
În suflete cu porțile amare –
Sfidând ninsori, plăpânde campanule,
Privesc la înnorări cu indignare.*

*Sub învelișu-ades inextricabil
Se-nghesuie un țipăt și o vină
(Ca-ntr-un ambuteiaj pe carosabil
Ori ca un pin sub masca-i de rășină).*

*Când, uneori, din adevăr mursecă,
E-un apetit de lacrimă ce strigă,
Zvâcnire „declarată” intrinsecă,
Tornadă de foneme pe-o verigă...*

Trăind în Turnul Babel...

*Trăind în Turnul Babel ca un sclav
Al dogmelor de mulți revendicate,
Mi-am procurat, mai nou, autoclav,
Să-mi epurez mormanul de păcate.*

*Și butonând robotul clandestin,
Ce execută fără să clipească,
M-am înălțat în ochii-mi de creștin
Care-și dezbracă mantia lumească.*

*Am savurat o liniște-n delir,
Înveșmântată-n togă de lumină,
M-am agățat de cer mai abitir,
Să-mi stimulez un dram de dopamină,*

*Dar un ceasornic vechi și vinovat
Mi-a zgâlțâit azurul fără milă;
Eram, nu printre îngerii, ci în pat,
Din desfătări păstrasem o promilă...*

Îmi țin în palme versurile...

(scriitorului Ion Lazăr da Coza)

*Îmi țin în palme versurile nude –
Sărman Ovidiu* exilat în ploi,
Prea temător ca zborul să-și mai ude,
Trecând marea pietrelor în doi.*

*Îmi țin în palme inima, o frunză
Desprinsă din copacul care sunt,
Pictez pe ea nervuri, ca pe o pânză –
Simțiri adânci cu freamătul cărunt.*

*Îmi țin în palme lacrima de ceară
Și mângâi tandru trupul său venust;
Am învățat ninsori pe dinafară
Și-am presupus că raiul are gust.*

*Culegător de stele-adun în glastră
Firimituri din Pasărea Măiastră**.*

***Ovidiu (Publius Ovidius Naso)** – 43 î.Hr.-18 d.Hr.: poet latin, amicul lui Virgiliu și Horațiu, mort în exil la Tomis, în Dobrogea.

****Pasărea Măiastră:** pasăre simbolică sau alegorică din mitologia românească, posedând o putere magică inepuizabilă.

Se rânduiesc lăstunii...

*Se rânduiesc lăstunii pe bolta dantelată,
Când plopii își îmbracă mătasea ruginie,
Și poartă pe sub penele moi, de ciocolată,
Fărâma de lumină prelinsă peste vie.*

*Se scurge dimineața pe geana unui astru
Cu mina jucăușă în vesela veghere;
Înoată anotimpul prin veșnicul albastru –
Nuanță adoptată în ere de tăcere.*

*E-atâta frumusețe în frunza de pe ramuri,
Ce tremură febrilă, țipând a prăbușire –
Alintă adierea aprinsele țarțamuri,
Natura le închină poeme, de uimire.*

*O sete de-ntomnare plutește peste toate
(În arșița nebună, de vară zămislită),
Își pleacă margareta corolele de-agate,
Captive pe câmpia cu bronz împodobită.*

*Un gând se furișează tăcut pe macadamuri,
Sub umbletu-i nostalgic, secunda se înclină;
Se clatină o rază emfatică la geamuri,
Sporadic, le împunge precum o javelină...*

De ce să fii o lacrimă...

*De ce să fii o lacrimă ce țipă
În buzunarul vântului hoinar,
Când pot să prind azurul de-o aripă
Și să-l dezbrac de crudul avatar?*

*De ce să fii o frunză care doare
În legănarea-i ternă spre pământ,
Când din ferigă pot să țes culoare
Și s-o aștern pe mustul din cuvânt?*

*De ce să fii țărână fără viață,
Pe un ogor cu aștri semănat,
Când luciul lor de vise mi se-agață
Și pot s-ating scânteia din agat?*

*De ce să fii corabie-n lagună,
Cu adumbrirea prinsă de catarg,
Când mi se scurg silabele din lună,
Chiar și în seri când cerul mi-e prea larg?*

*Ca un amurg ce-și seamănă vecia,
În poezie am aprins făclia!*

Noiembrie

*Cu pasul vădit insolent,
Noiembrie suflă-n cadență
(E-al toamnei tardiv absolut),
Prin ropote pân' la demență.*

*Se-agită precum un transfug,
Zvâcnește mânia-i în plete;
Cu ghearele prinse de crug,
Extrage simțiri desuete.*

*Același emfatic tiran
Reduce candori la tăcere
(Mi-e sufletul boț de catran,
Necesită-o nouă-„,nviere”!).*

*Se cațără valul pe mal,
De teamă că-i iar vijelie
(Se-nvolbură mitu-n Graal),
În piepturi de ploi e-aritmie.*

*Spre Gee, un chip de „bonom”
Se chinuie-n van să clipească,
Pe zâmbetul său econom
Se-nvăluie-un nor în damască.*

*Un frig rătăcit din neant
Pătrunde natura fecundă;*

*Coșmarul cu nor ambulant
Își joacă fatidica rundă...*

Mă-mbrac în furtună...

*Mă-mbrac în furtună, captiv
Ruginii ce flutură-n zare;
Cu freamățul persuasiv,
O lacrimă strigă din sare.*

*Mă plouă cu gust de abis
Și-mi zgârie-o stea solitară,
Mă plouă cu sânge de vis
Împins din sinapse afară.*

*Răcnește o liniște-n doi,
Se spânzură cerul de ramuri;
Un murmur salvat din puhoi
Mai vântură pe macadamuri.*

*Mă-mbrac în miresme de nor,
Cu vidul amic în oglindă,
Sub cioburi de vânt mă-nfior,
Deșertul din noi mă colindă...*

Dezbrăcați de suflet...

(poetei Vasilisia Lazăr-Grădinariu)

*Dezbrăcați de suflet ca de un palton,
Ne târâm destinul veșted pân' la oase;
Pe o stea nomadă-ntre dolar și ron,
Îmbrăcăm cămașa cu iluzii roase.*

*Mutilați de geruri, strepeziți de ploii,
Decupăm în vene șanțuri prevernale,
Se înalță-n temple pulbera din noi;
Ne destramă timpul aplecat de șale.*

*Descompunem clipe, țesem amintiri,
Cu durerea lumii strânsă pe retină,
Și glisăm pe firul silnicei iubiri,
Dar mizăm ca eul vajnici să ne țină.*

*Călători cu lespezi prinse de călcâi,
Priponiți de soartă ca un melc de casă,
Smulgem din țărână sevele dintâi,
Pe sub grinzi de vise, colbul ne apasă...*

Poemul meu...

*Poemul meu din fiecare mugur
Înfiorat de setea de cuvânt,
Ai devenit, din dulce ca un strugur,
Un surogat al viselor de vânt!*

*Și încolțind în orișicare lustră
Ce lumina pustiul dintre noi,
Mi-ai transferat o lacrimă lacustră
Peste genunea ce ne-nghite goi!*

*Navigator prin chinul meu fierbinte,
Ai ancorat și-n porturi cu rechini,
Sub un ego setat pe „înainte”,
În universul nostru de ciulini.*

*Cu nostalgia prinsă de liane,
Înaintăm prin „astăzi” mult prea greu
(Ca un muson pierdut spre Mariane),
Spărgând în piepturi lira lui Orfeu.*

*A mai rămas, din păgubita umbră
(Înstrăinarea care ne-a cernit),
O colivie veștedă și sumbră
A unor copii pale de zenit...*

Când povești din carul nopții toarnă

*Când povești din carul nopții toarnă,
Ca un pin în palma minții-mi crești;
Peste mine, luna se răstoarnă,
Pleoapa-mi strânge irisul în clești.*

*Licurici pe gene îmi coboară,
Încropind un dans de acrobat;
Răbufnește-o nouă Niagară –
Orologii-n vene încă-mi bat.*

*Fantezii celulele inundă
(Tropotesc visările în doi);
Istovind o lacrimă fecundă,
Fericirea zburdă printre ploi.*

*M-ai făcut regină într-o seară,
M-ai făcut femeie din abis;
Un izvor din ochi de tămâioară
Îmi adapă sufletul rescris.*

*În atomi s-a revărsat o oază,
Renăscând poemul desfrunzit;
Paradisul-n mine germinează,
Să te ningă stele nu e mit...*

În zborul cârn...

*În zborul cârn și injectat
Cu visul meu de sare,
Rămân stingherul andabat
Din iarnă și uitare.*

*În mine ghețuri vii se zbat
Și crucea minții doare,
Când rătăcirea de sabat
Mi-e crudă ursitoare.*

*De la păcat nu fac rabat,
M-atrage în vârtoare;
Croind himere-ncet răzbat,
Cu Sfînxul la picioare.*

*Din nouri am descălecat,
Sunt vechea dezertoare;
Sub cugetul înlăcrimat,
Prin iad îmi cern cărare...*

Când tâmpla îmi asudă...

*Când tâmpla îmi asudă sub răfuieli deșarte
Și stol de păsări oarbe se zbate-n decolteu,
Cu pulsul în derivă, înaintez spre moarte,
Îmi țin în frâie versul, călcând-o pe bombeu.*

*Conflictul peremptoriu îmi dă dureri în venă,
Mă trec sudori prin rime, cu junghieturi cu tot,
Ascund adânc în oase o panică perenă –
Reversul demodatei idei „mă doare-n cot”.*

*Îmi pironesc suspinul în gât, ca pe-o mensolă,
Și cu tupeu mi-nghesui dușmanca într-un ghioz;
Confuz, un rest de aer pierdut în alveolă
Mi-arată parcă tenu-i livid aproape roz.*

*Dar umbrele adastă pe chipul ei de strigă,
Zăluda ripostează în felul său amorf;
Un „tic” în orologiu aproape mă intrigă,
Tresar la încruntarea neliniștii din Dorf*.*

*Dezlănțui uragane de flăcări în privire,
La lupta-ncrâncenată încerc să țin un scor;
În brațele-i de smoală, încet, îmi vin în fire,
Prin visul alegoric pășesc triumfător...*

***Dorf:** sat (în limba germană)

Un albatros murea...

*Un albatros murea cândva în mine,
Firimituri de aripi mă-necau;
Se răzvrătea polenul în stamine,
Acolo unde verile-acostau.*

*În goliciunea sa plutea cuvântul,
Ca un trofeu de ceruri suspendat,
I-am pescuit cu patimă avântul,
Neprihănirea lui mi-e habitat.*

*Un albatros murea, nicio risipă
De vreun imbold noetic n-am făcut;
O nouă Evă, dârză, se-nfiripă –
Gladiatoarea lumilor de lut!*

*Cu nestemate slova mă înseamnă,
Precum o dulce, roditoare toamnă...*

Candidat la stele

(eminesciană)

*Pășesc pe țărmul nou pictat
Cu degete de mare;
Tu ești la stele candidat,
Eu biată muritoare.*

*Un val se-agață de picior,
Când geniul tău mă-mbată
Și ca-ntr-o scoică, mă-nfior
Sub visele-mi de fată.*

*Cu tine-n gând (parc-am fi doi),
Zglobie urc spre lună,
N-aud, de-i pace ori război,
Poverile cum tună.*

*Privesc la meteori cu jind
Și temeri anodine;
Se-aud tăcerile murind,
Din aștri și din mine.*

*Catharsis e-n al tău poem –
O lume fără mască;
E scrisul sicră sau blestem,
E focul fără iască!*

*Să poți s-atingi un necuprins
Nu-ți trebuie o dronă;
„Luceafărul” timpu-a învins
Cu raza lui mignonă!*

*„Cobori în jos” ca un torent
Și mințile-mi îmbată!
În slova ta renasc ardent
Sau mor câteodată.*

*Te port în suflet ca simbol
Al viselor albastre;
Himerele aduc obol
Îngemănării noastre.*

*În ritm alert, de toboșar,
Îmi bate-n tâmples versul;
Pe-ogorul literelor ar,
Să-ți aflu universul...*

M-aș face val...

*M-aș face val, să rătăcesc în trupul tău de alge,
Să prind conturul unui nor, lumina când se sparge,
Să te-ntâlnesc, Poseidon, prin lumea de meduze,
Să mai sărut, din când în când, zăpezile pe buze,*

*Să port pe umerii-mi de stea făclia de amurguri,
Să-mi scutur tălpile de-azur prin sate ori prin burguri,
Să mă-nveșmânt în borangic, a cerului mireasă,
Atunci când ploaia de safir din palma-i mă apasă.*

*Și rătăcind ca un viking prin colburile Terrei,
Să împletesc din unda mea poeme efemerei;
Ca un miraj m-aș întrupa la glezna unui munte,
Să limpezesc tăcut poieni și foșnete cărunte.*

*M-aș face val, dar un tărâm din mine nu mă lasă,
Pe continentul din fonem, de-acum mă simt acasă...*

În lumea unui goeland

(scriitoarei Sofia Sincă)

*În lumea unui goeland
E țipătul o rană;
Captiv în propiul avanpost,
Nu cere de pomană.
Navigator neîntrecut –
Neptun îl strânge-n clește,
Înfruntă dârz al său destin,
Pe față, ostășește.
Transportă-n plisc bucăți de cer,
Cu Gee la picioare,
În fața lui genuni se sparg,
Chiar și apusul moare;*

*Albastrul e-n privirea sa
Un cântec fără note.
Bolnav de aventuri, precum
Faimosul Don Quijote,
Și-aruncă zboru-nveșmântat
În fluturi de zăpadă,
Spre un cotlon de paradis –
O nouă escapadă,
Apoi coboară în adânc,
Sub foșnete de sare,
În timp ce ere-ntregi l-au nins
Cu gemete de mare...*

E ziua ta...

(de Ziua Mamei)

*E ziua ta, ființă de lumină,
Te-mbrățișez cu versul unui ceas,
Ce din clepsidra sa de muselină
Deșartă-ncet nisipul ce-a rămas.
E ziua ta, un munte de iubire
Purtai pe brațe ieri și porți și azi;
De prea mult zel, de-acum să nu te mire
Că uneori din tine o să cazii!*

*Ai în obraji un dor de primăvară,
Învăluit de-un maldăr de nevoi;
Avid, tributuri timpul o să-ți ceară,
Ca să pășești prin negura din noi.*

*Cu un mănunchi de ani purtați în cârcă
Și cu nădejdi din fire de paing,
Te ploconești la veșnica năpârcă,
Să mai amâne hăuri ce te sting.
De multe ori, când cerul își închide,
Ca un tiran, tăcerile-n puhoi,
Pe o fărâmă de cariatide,
Transporti smerită scâncete de ploi.*

*Ai o cometă-n pieptul ca un soare;
Calea Lactee, fără tine, doare...*

Walpurgic astru

*„E-o luptă viața, deci te luptă”,
Orgolii mute prind curaj,
Din carne vidul se înfruptă,
Trăiești cu vise în sevraj.*

*Iubirile sunt pasagere,
Un biet refugiu printre corbi
(Pășind pe două emisfere,
Ecuatorul îl resorbi).*

*Captiv la țăr murile urii,
Cu o desagă grea de vini,
Te sprijină „Muma Pădurii”
Și nu culegi decât ciulini.*

*E-o luptă viața... Alte fronturi
Se redeschid în plăgi mai vechi,
Iar disperările din bonturi
Îți explodează în urechi.*

*Cu sufletul secat de-albastru,
Te-absoarbe un walpurgic astru...*

Egotică, urc trepte...

*Egotică, urc trepte, cu fulgii fac rocadă,
A iernilor crăiasă sperând să o-ntâlnesc,
Îmi pierd din echilibru, m-agăț de balustradă,
Cu ultime resurse, ciulini din mine cresc.*

*Nimic nu îmi convine, zăpada e prea albă,
Iar nota din solfegii prea jos e ori prea sus,
Din ceața dimineții am dat pe gât o halbă,
Să pot să văd „tunelul” la capătul opus.*

*Răsar din nori falange, cu gheare se atârână
De scara mea de gheață, pe-al cerului mindir;
Mă duc să caut paiul sau „cel puțin” o bârnă
În ochii unor aștri alergici la Colir.*

Prin cioburi de oglindă strivite în pupile,
E răul o-ncântare și binele un moft;
Se lăfăie-n sandale Călcâiul lui Ahile
Și gânduri vinovate se clatină în „soft”.*

*Egotică, urc trepte, sedusă de-nălțime –
Fobia de albastru a explodat de mult,
Din inima planetei răzbate o câtime,
Extazul din jurnale se zbuciumă în pult...*

**referire la oglinda care distorsiona realitatea și arăta doar răul din lume, din basmul Crăiasa Zăpezii, al scriitorului danez Hans Christian Andersen.*

Mi-e frig...

*Mi-e frig până-n celule, în iarna asta mută,
În suflet, filigorii au înghețat de mult,
Cotrobăie un crivăț cu inimă de brută
În fiecare rană pe care o ascult.*

*Mi-e frig până la oase, în măduvă trosnește,
Își sapă nevăzutul prin fibre trotuar,
Mă strânge-nsingurarea în brațe ca un clește,
Cu patimi izvorâte în colț de felinar.*

*Mi-e frig până la creștet și până la călcâie,
În vene, termometre se sparg cu un suspin;
O rimă rătăcită se clatină molâie,
Prin sânge-mi curge dorul de ramuri de măslin.*

*O negură se-adapă cu lacrima din mine,
La copca de iluzii, prind vise în ciorchine...*

Se scurge Lumina...

*Se scurge Lumina din Tine-n pocale,
Sorbim temători, c-o frântură de vină,
Licoarea fierbinte aproape ne-alină;
Își scutură ghimpii mânia pe cale.*

*Văzduhul păleşte sub lacrimi albastre,
În umbra din luturi se naşte-o Gomoră.
Cu straşnice forţe, eresuri imploră;
Sub temeri adastă speranţele noastre.*

*Sucombă religii în noi echivocuri,
Credinţa se spânzură de o himeră
(I-am pune răsaduri pe-o stea viageră!),
Își sprijină Fiara păcatul pe tocuri.*

*Prin cuget se plimbă tăcut purgatorii,
Le trecem discret – viclenie de Iudă;
La vamă de timp, o secundă asudă,
Ne sfâşie visul din carne condorii.*

*Trimite-n eter, cu porunca-n surdină,
S-adune luceferi, o cupă divină!*

Păstrăm idei...

(dedicată tuturor poezilor)

*Păstrăm idei în stive, sub teama de rebuturi,
Cutia craniană se scutură de praf,
Cu paloșe din slove, adesea fără scuturi,
Dăm timpului din urmă un mic autograf.*

*Simțirea ne zvâcnește, aleargă ca o ciută,
Un suflet apostatic se vinde uneori;
Vizând eternitatea, menirea revolută,
Planăm ades alături de vulturi sau de ciori.*

*Clădim, din slăbiciune și lacrimi, stăvilare,
În piepturi ni se zbate o inimă de rac,
La rendez-vous cu muza, per pedes ori călare,
Pornim, cuprinși de patimi, un nou contraatac.*

*În zbor cameleonic, cu cerul sub axilă,
Țâșnește poezia, dansând pe nori, nubilă...*

Un ticăit hoinar...

*Un ticăit hoinar pe prag de suflet
S-a cuibărit în visu-ți de nisip;
Călătorești prin slove însetate,
Rătăcitor în lumea lui Menip*.*

*A înălța scânteii pe canarale,
Nu e prea greu, când ești dedat cu foc;
Deguști idei, precum un vultur hoituri,
Îți construiești himere-n stil baroc.*

*Născocitor de fine calambururi,
Prin nouri galopezi ca un mustang.
E universu-a doua ta natură,
Inițiator al noului Bing-Bang!*

*Cum ai putea să iei poeme-n pripă,
Când muza ta își frânge o aripă?*

**Menip: poet satiric și filozof grec din secta cinicilor
(sec. IV î.Cr.).*

CAP. V
PARODIE / PAMFLET

Eros de pe-un vraf de nori

*M-a vizitat din nou, subit, cu-aceeași nonșalanță,
Un Eros de pe-un vraf de nori, căzut pe-o ambulanță;
Voia să mă prezinte scurt zeiței Afrodita,
Ce într-o palmă jar ținea și în priviri ispita.*

*M-am învoit cu planul său – părea croit să țină
(În suflet, Ikebana mea știam că se dezbină),
Am completat un formular, cu gânduri anodine,
Sperând că va reînflori „Parisul” pentru mine.*

*Dar stânjeneii prevăzuți s-au prefăcut în paie,
Când diva lent și-a etalat cosița cea bălaie;
Am perceput pe loc, discret, din looku-i de silfidă,
Că șansele-mi la măritat includ mulțimea vidă.*

*Cu o figură de martir, întins-am mâna dreaptă
(Simțeam acut că de-ntâlniri și-amoruri nu sunt aptă);
M-am prins de-un firicel de zid, voinde să fiu stabilă,
Și i-am vărsat instantaneu tot jarul pe textilă...*

Anamneză

*M-am dus la doctor de curând să-mi facă-o
anamneză,*

*Simțind că sufăr negreșit de-o gravă diateză:
Fac alergie la minciuni și la pupincurisme
(Pe vremuri, aste maladii se mai tratau cu clisme).*

*Un medic tânăr, zeflemist, mi-ntinse o rețetă,
Privindu-mă de sub ochеți c-o mină indiscretă:
-Aveți aici un leac perfect la nemiloasa boală,
Ce până și pe-un muribund din pampеrși îl răscoală!*

*Mă așteptam, parol vă spun, pe loc să mă consulte,
Cu stetoscopul la ficat atent să mă asculte,
Dar el îmi spuse apăsат că nu e necesară
Investigația în plus, cum nu e trenu-n gară.*

*Nedumerită am plecat și plină de obidă,
Oftând și scuturând din nări un iz de aldehydă;
M-am îndreptat șovăitor spre-o veche farmacie,
Care-mi stătea în gât de-un timp, ca tortul în tipsie.*

*I-am înmânat protocolar rețeta uimitoare
Unei brunete ce visa cu nasul în dosare;
Aceasta-ncet se scărpină la frunte cu o mână:
-Pentru limbrici nu mai avem nimic de-o săptămână!*

*Contrariată, m-am gândit că poate-i o greșeală.
Cuprinsă de un puls grăbit și-un soi de amorțeală,
Mă întorsei la cabinet, să cer o lămurire
De la „amicul” ce-mi vorbi nainte în „sictire”:*

*-E tratamentul ideal, mă jur pe-a mea diplómă,
Nu e placebo-așa cum crezi și nici vreun leac-
fantomă;
Dacă în dos nu te mânca, acum a ți-era bine,
Nu te târai ca un strigoi, în noapte, pân' la mine!...*

Sfaturi de (ne)urmat

*De vrei în businessuri să crești
Și să-ți lărgești „decorul”,
Nu te-apuca să pescuiești
Himere cu piciorul!*

*Îndreaptă-te din omoplați
Și dă abil din coate,
De la Craiova la Galați
Nu-i o eternitate!*

*Apucă-te de furăciuni,
Mereu au fost la modă,
Mai poți pe „proști” să te răzbuni
Oricând, de ai... metodă!*

*La temniță oricum nu-i loc,
E plin de paparude;
Recuperat din vechiul „bloc”,
Ești boss, dacă ai... rude!*

*Neîndoios vei fi pe val,
Nu ca „surfeur” de marcă,
Ci în sezonul estival,
În cea mai scumpă barcă.*

*Înconjurat de mateloți,
Resimți doar căldurică;
Părtaș la haita de coioți,
Să nu ai nicio frică!*

*De vrei în businessuri să crești,
Cum vă spuneam, nu-i nașpa,
De amărăți să te ferești,
Atent alege-ți gașca!*

Voiam cândva să mă mărit

*Voiam cândva să mă mărit
(Idee perimată),
Mă săturasem de fetit,
Fixasem și o dată.*

*Apare primul pretendent:
Un tânăr cu mustață;
Era la „drepturi” absolvent
(Păcat c-avea mătrează!).*

*Al doilea... sticlă-n loc de păr –
Un Kojak în rezervă;
Luat oleacă în răspăr,
I-a cam pierit din vervă.*

*Al treilea chiar m-a fermecat
Cu pleata sa bălaie;
Ca lupul m-a „adulmecat”,
Făcându-se de oaie.*

*Nefericitul „concurrent”
Avea o „mică” hibă:
Era la toate repetent
Și... ioc alternativă.*

*Al patrulea era peltic
Și-un as în „acroșare”;
La toate astea, ce să zic,
Se mai dădea și mare.*

*Al cincilea, inoportun,
Și n-avea nici mașină,
Al șaselea avea Lăstun,
Dar nu avea benzină.*

*Al șaptelea, băiat finuț,
Nici cana nu și-o spală,
Dar adevărul gol-goluț:
E tont de bagă-n boală!*

*Al optulea vreo câțiva dinți
Avea, și strungăreață
(Visa doar maldăre de-arginți
Și para mălăiață).*

*Al nouălea trăia-n bordei,
Cu alte șapte rude,
Avea un singur „bun”, Grivei
(Pisica se exclude!).*

*Al zecelea... nici nu mai știu,
Cred c-o avea pe una,
Era oleacă și zurliu,
Așa-l dotă Fortuna.*

*De măritat, iubiții mei,
Pe bune, mi se-apleacă:
Decât mălai fără mujdei,
Mai bine beau doar apă!...*

De-a râsu'-plânsu'

*Degeaba ai mașini și vile,
Când plânsu-ți urlă în grumaz,
Căci surogatul de extaz
Ți-l saturi numai cu pastile!*

*Ne-năbușă cu farmacii
La fiecare colț de stradă
(Din ceruri, astăzi, să ne vadă,
De Hippocrate ar veni)!*

*Nu suntem nici mai sănătoși,
Dar nici mai citovi ca nainte;
„Realitatea nu ne minte”,
Spunea o vorbă din strămoși!*

*Ne îndopăm cu fantezii
Și cu „legende” din reclame!
Pășește cugetul pe lame,
Hrănit cu fine strategii.*

*Să ne hrănim mai sănătos,
Ne sfătuiți? Striviți de E-uri,
Nu încasăm decât rateuri
La orișice ar fi de „ros”!*

*Găini - tixite cu hormoni,
Iar vacile-au luat-o razna;*

*Să faci mâncare-i ditai cazna,
Atei de suntem sau mormoni!*

*Cu peștii nu e mai ușor:
Se-ndoapă cu metale grele,
Ca însetații din cișmele.
Ia-i mai degrabă ca decor!*

*Legumele... ce să mai zic,
Stropite și iradiate
(Chiar consumate în „palate”),
Nu ne ajută la nimic!*

*Cu cașcavalu-același show –
Produs pe bandă din rebuturi,
Ne dă, la fel, știute „șuturi”:
În ambalaje, e ca nou!*

*La fructe n-aș vrea să „abdic”,
Arată super, n-ai ce zice,
Aproape plombele să-ți pice –
Fugiți de noul inamic!*

*Și astfel, ce să mai servim?
O porție de... ficțiune
(Sperând că nu ne indispuce),
Atâta cât să nu murim...*

Duel epigramist cu poetul Nicolae Văduva

*N.V.: Căzut din nouri și distrat,
Târziu văzui că, pe „Însemne”,
Epigramiștii când se bat,
În urmă nu prea lasă semne.*

***C.A.: Unde e luptă, hop și eu!
Mă duc să-mi iau o săbiuță,
Nu vreau să dau niciun rateu,
Să m-așteptați doar olecuță!***

*N.V.: Cu dumneavoastră-n stilul neaoș
Nu mă pot bate în duel,
Decât dacă veniți c-un paloș
Și-o săbiuță lângă el!*

***C.A.: De paloșe, mai nou, e criză,
Doar la muzeu le mai găsești
(Avem, din întâmplare, miză?),
În loc de săbii, merg și clești?***

*N.V.: Aduceți cleștii și... nainte,
Că poate-o să-mi veniți de hac,
Numai luați puțin aminte
Și să nu fie clești de rac!*

***C.A.: Acu', de-s raci sau doar patente,
Nu ne împiedicăm de-un „ciot”!
Să câștigați? Festina lente!
La-„nșepături” nu-i antidot!***

*N.V.: De dumneavoastră înșepat,
Mă leg la deșt și nu mă doare,
Că acul nu e-nveninat,
Cum e-al pisicilor de mare!*

***C.A.: Mă văd silită să cedez –
Observ că ați schimbat măsura!
De ac regret că vă privez,
Fi'ndcă iubiți „acupunctura”!***

Camelia Ardelean – în sanctuarul poeziei

Într-o perioadă în care postmodernismul își spune cuvântul în tot ceea ce înseamnă artă, fie că e vorba de poezie, pictură sau teatru, Camelia Ardelean reînvie genurile poetice cu formă fixă, pentru a le aduce la suprafață din adâncul uitării.

Poeta ne prezintă rondelul, acest gen caracterizat de o muzicalitate aparte, dar rondelurile Cameliei vin să îmbine forma clasică cu un limbaj expresiv, modern: “Cu îndrăzneală de mamut/ Ce deborda de-aviditate,/ Vânam iluzii vinovate/ De pe un gând contrafăcut” (**Rondelul pașilor de lut**).

Imaginile pe care autoarea le configurează sunt de o vivacitate rar întâlnită la rondel, caracterizat, de regulă, de un romantism considerat astăzi desuet: “Călătoream, din timp în timp,/ Testând tonatice naiade;/ Reinventez un anotimp/ Cu fluturi sprinteni în cascade” (**Rondelul anotimpului inventat**).

Sonetul de tip italian uimește prin metodele stilistice folosite, comparații, hiperbole, metafore originale, care poartă amprenta tușului poetic al Cameliei. Se remarcă, de asemenea, îmbinarea modernului cu regulile specifice sonetului: “Și domolind silabe-n călimară,/ Am cutezat, în vise albastrii,/ Să îmi agăț iubirile în cui,/ Ca pe-o ebôșă palidă, neclară” (**Sub scânteierea florii de gutui**). Imaginile aparte (“agăț iubirile în cui”), simbolistica bogată (“vise albastrii” – sugerând spiritualul, cerul, tendința spre înalt), comparația (“Ca pe-o ebôșă palidă, neclară”), toate aceste metode stilistice se întâlnesc într-o singură strofă, care induce o analiză profundă asupra destinului poetic sugerat de frumoasa metaforă: “domolind silabe-n călimară”.

Tumultuosul sonet, **Torent**, ne dezvăluie arderea poetică specifică unui suflet care nu numai că simte poezia, dar poate să o și exprime, să o transmită cititorului: “De ce să-mi

urlu patima-n poeme,/ Să-nduplec ploii ca să anim copaci,
S-atrag din întuneric anateme...”

Dacă la rondel, regulile se referă la formă, la sonet există și reguli de fond, și anume acea “volta” obligatorie (cum o numesc italienii) care intervine în versul al nouălea, caracterizată printr-o schimbare de situație, plan, ritm. Poeta demonstrează o bună cunoaștere a tot ceea ce definește sonetul, și nu numai. Iată pantumul! Un gen de poezie atât de uitat, încât mulți nici nu-și dau seama când citesc un pantum. Și am să insist mai mult pe faptul că este nevoie de o măiestrie reală pentru a scrie așa ceva. Prea puțini mai abordează acest gen sau dacă o fac, se rezumă la regula ce ține de fond. Cele două planuri, cel al naturii (în primele două versuri ale fiecărei strofe) și cel uman (versurile trei și patru ale fiecărei strofe) sunt respectate în pantumul Cameliei Ardelean. Imaginile auditive și vizuale transformă poezia într-un cumul de senzații, oferite cititorului prin implicarea emoțională personală: “Urlă vântul în neștire,/ Se izbește de uluci;/ Uneori sunt izbăvire/ Crucile ce ți le duci” (**Cade iarna...**).

Schaltinienele sunt o altă victimă a uitării. Peste ele s-a așternut un strat gros de timp. Cititorul va fi încântat să redescopere acest gen asemănător, în ceea ce privește spiritul, cu cel al poemelor nipone (haiku). Catrenul este urmat de o terțină, apoi de un distih și toate converg spre concluzia din monostihul final. Nu sunt permise repetițiile, iar acest gen necesită o virtuozitate poetică.

Ronsetul impune versul final identic al fiecărei strofe. Remarc rimele care dau vitalitate poeziilor, cunoscând că, de regulă, se apelează la rime cu aceeași funcție, cum ar fi: substantiv-substantiv sau verb-verb. Iată un exemplu: “Pe chipul tău e-o lume de mister,/ Un albatros îți tremură sub gene;/ Când mă cuprinzi cu brațele, alene,/ Desprinse din sinapse, toamne pier” (**Pe chipul tău...**). Poeta rimează un substantiv cu un verb (mister-pier). Acest fel de rimă oferă tonicitate acțiunii. În cazul gene-alene, rima este, de data aceasta, substantiv-adverb. Observăm că nu se apelează la

rime facile, Camelia Ardelean dovedind astfel o temeinică înzestrare lingvistică și poetică.

Nu se putea să lipsească fabula, cea care a încântat încă din antichitate. Caracterul satirico-moralizator și-a pus amprenta pe acest gen vehiculat chiar din vremea grecilor, a lui Hesiod, Esop, și culminând în vremea lui La Fontaine. O fabulă modernă, antrenantă, cu inserții de umor fin, cu pildă moralizatoare, iată ce ne propune să ne reamintim Camelia Ardelean: “Cumplita superbie, “atotproverbială”,/ Planând ostentativă, ne-nvață neatentii;/ Când facem în cetatea succeselor escală,/ Uităm că omenia-i mai mult de-un pumn de cenți!” (**Ariciul și broscuța**).

Minunatul haiku, acest poem de scurtă întindere, doar 17 silabe așezate pe trei rânduri, respectând schema 5/7/5, vine să surprindă cititorul prin varietatea de abordare. Puține cuvinte, multe emoții, în acest val care pornește de la autor și își continuă drumul în sufletul cititorului. O istorie a unui popor ce a învățat dintotdeauna să sintetizeze mesajul, să transmită o emoție fără a o finaliza, să deschidă o cale spre introspecție, să unească omul cu natura, prin reprezentarea acesteia în raport cu planul uman. Un crochiu al unui gând pornit de la autoare și concretizat de către cititor. Regulile sunt multiple, dar degeaba s-ar respecta, dacă nu ar exista acel spirit haiku, care să răzbată din cuvinte.

În primul haiku (“căutări în van –/ melcul făcând popasuri/ printre băltoace – **Haiku I**), căutările zadarnice, reprezentând planul uman, sunt corelate cu melcul din planul naturii, care, vizual, induce senzația zădărnicii prin popasurile sale lângă băltoacele din jur. Totul este în van... și, pornind de la această imagine, cititorul face o incursiune în propriile căutări.

Urmează apoi o binemeritată oprire la versul clasic, poeta prezentându-ne poezii dedicate mamei, prietenilor, tuturor poezilor. Un drum cu senzații diverse, de la revoltă la nostalgie, tristețe, romantism: “Mi-e frig până-n celule în iarna asta mută,/ În suflet, filigorii au înghețat de mult,/ Cotrobăie un

crivăț cu inimă de brută/ În fiecare rană pe care o ascult” (*Mi-e frig...*).

Ultimul popas din acest periplu prin poezia clasică este pamfletul. Cu dezinvoltură, Camelia Ardelean demonstrează încă o dată abilitatea sa poetică, folosind un ton sarcastic specific, înfierând situații actuale: “Degeaba ai mașini și vile,/ Când plânsu-ți urlă în grumaz,/ Căci surogatul de extaz/ Ți-l saturei numai cu pastile!” (*De-a râsu’-plânsu’*).

O minunată călătorie prin poezie, prin genurile mai puțin cunoscute sau adoptate astăzi, iată ce ne propune Camelia Ardelean în acest volum de versuri, pe care îl văd asemenea unui sanctuar al trecutului modelat în prezent.

Adina Velcea

CUPRINS:

Când paradisul coboară pe pământ	5
I. RONDEL, SONET, PANTÚM, SCHALTINIENĂ, RONSET	9
Scurt istoric (I)	11
Rondelul curcubeului	13
Rondelul florilor de tei	14
Rondelul zâmbetului fad	15
Rondelul pașilor de lut	16
Rondelul anotimpului inventat	17
Rondelul patimilor noastre	18
Iarba dintre stele (sonet)	19
Sub scânteierea florii de gutui (sonet)	20
Torent (sonet)	21
Cade iarna... (pantúm)	22
Schaltiniena amintirii	24
Scânteii pe ramuri... (ronset)	25
Coboară-amurgul...(ronset)	26
Pe chipul tău... (ronset)	27
Poem cu azalee (ronset)	28
II. FABULĂ	29
Ariciul și broscuța	31
Iepurașul și bufnița	33
Pupăza și vulpea	36
Libelula și bățlanul	39
Furnica și cocoșul	42
Musca și furnicuța	45

III. HAIKU	49
Scurt istoric (II)	51
Haiku (I)	53
Haiku (II)	53
Haiku (III)	53
Haiku (IV)	53
Haiku (V)	54
Haiku (VI)	54
Haiku (VII)	54
Haiku (VIII)	54
Haiku (IX)	
IV. VERS CLASIC	57
Cât plâns de zei...	59
Când porți în buzunar eternitatea	60
Trec nopțile-n convoaie...	61
Cu pietre în cuvinte...	62
Ești luna mea...	63
În suflet merg pe vârfuri...	64
Cum plouă pe umărul meu	65
Îmi lepăd ghimpii...	66
Degust o fărâmbă de stea	67
Cuvintele sunt păsări...	68
Trăind în Turnul Babel	69
Îmi țin în palme versurile...	70
Se rânduiesc lăstunii...	71
De ce să fiu o lacrimă...	72
Noiembrie	73
Mă-mbrac în furtună...	74
Dezbrăcați de suflet...	75
Poemul meu...	76
Când povești din carul nopții toarnă	77
În zborul cârn...	78
Când tâmpla îmi asudă...	79

Un albatros murea...	80
Candidat la stele	81
M-aș face val...	83
În lumea unui goeland	84
E ziua ta...	85
Walpurgic astru	86
Egotică, urc trepte...	87
Mi-e frig...	88
Se scurge Lumina...	89
Păstrăm idei...	90
Un ticăit hoinar...	91
V. PARODIE / PAMFLET	93
Eros de pe-un vraf de nori	95
Anamneză	96
Sfaturi de (ne)urmat	98
Voiam cândva să mă mărit	100
De-a râsu'-plânsu'	103
Duel epigramist cu poetul Nicolae Văduva	106
Camelia Ardelean – în sanctuarul poeziei	107

De aceeași autoare:

- 1).** *Cartea terapeuților*, reportaje/interviuri, Editura Vultur ZM, Deva, 2002;
- 2).** *Cursuri practice naturiste*, Editura Vultur ZM, Deva, 2004;
- 3).** *Lacrimi de suflet*, poeme, Editura Emma, Orăștie, 2014;
- 4).** *În oglinda sufletului meu*, poeme, Editura Inspirescu, Satu-Mare, 2015;
- 5).** *Pasiune*, poeme, Editura Inspirescu, Satu-Mare, 2015;
- 6).** *Ingenuitate*, poeme, Editura Inspirescu, Satu-Mare, 2015;
- 7).** *Suflete de ceară*, poeme, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea), 2016;
- 8).** *Destine*, proză, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea), 2016;
- 9).** *Ecouri din tenebre*, poeme, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea), 2018;
- 10).** *Urme de condei*, cronică literară, Editura Armonii Culturale, Adjud (Vrancea), 2018.

„Parcă vrând a da vuleț în cetatea Devei, poeta **Camelia Ardelean** scrie pățimaș, încercând cu pana sub stele poezia, cu plăcerea de a trăi printre întrebări și bucuria pe care ți-o poate da diversitatea genurilor poetice ce o modelează, fără a avea nevoie să capete răspunsuri, fiindcă șansa stă în admirația de a ridica „stâncă lui Sisif” (cuvântul) până la sufletul cititorului.

Lumea radicalizată de poetă este o lume ridicată până la condiția misterului și orice poem al ei este o stare a trăirilor, ca semnificație a bucuriei de a versifica în stil clasic, în rondel, sonet, ronset, pantúm, schaltinienă, fabulă, parodie ori haiku, iar realizarea acestei perspective e ținta oricărui contact cu lumea de *dincoace* ori de *dincolo*.

...câtă fericire există în a visa, ce libertate a rostirii, cât spațiu se poate da poeziei când călătorești, odată cu versurile Cameliei Ardelean! Cititorul chiar va simți fizic prezența poeziei și, o da, ce să mai spunem de plăcerea lecturii!...”

Tudor Cicu

„O minunată călătorie prin poezie, prin genurile mai puțin cunoscute sau adoptate astăzi, iată ce ne propune **Camelia Ardelean** în acest volum de versuri, pe care îl văd asemenea unui sanctuar al trecutului modelat în prezent.”

Adina Velcea

ISBN: 978-606-746-479-5